

عارفِ عامل

شرح حال و مبارزات مرحوم آیت الله هبت الله یکتایی

تألیف:

سید محمد مسعود نقیب

ریتیم | تبریز ۱۴۰۰

ناشر تخصصی
کتاب‌های ادبی و هنری

ritm.publication

ritm.pub@gmail.com

مرکز پخش:

تبریز، شریعتی جنوبی، جنب دبیرستان نیکان آینده
ساختمان ۱۹۸، طبقه دوم، واحد سوم، مؤسسه
فرهنگی هنری نغمه آفرینش هنر و انتشارات ریتم

• سرشناسه: نقیب، سید محمد مسعود، ۱۳۳۲-
• عنوان و نام پدیدآور: عارف عامل، شرح حال و مبارزات مرحوم آیت الله هبت الله یکتایی /
تألیف سید محمد مسعود نقیب؛ ویراستار جواد کریم نژاد.
• مشخصات نشر: تبریز: انتشارات ریتم، ۱۴۰۰.
• مشخصات ظاهری: ۳۳۶ ص.؛ مصور، نقشه، نمونه.
• فروست: تاریخ شفاهی، تاریخ انقلاب اسلامی.
• شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۶۳۵-۳۳-۰
• وضعیت فهرست نویسی: قیفا
• یادداشت: کتابنامه.
• عنوان دیگر: شرح حال و مبارزات مرحوم آیت الله هبت الله یکتایی.
• موضوع: یکتایی، هبت الله، ۱۳۹۷-۱۳۹۵.
• موضوع: روحانیت -- ایران -- خلال -- سرگذشتنامه
Clergy -- Iran -- Khalkhal -- Biography
• روحانیت -- ایران -- فعالیت‌های سیاسی -- تاریخ -- قرن ۱۴
Clergy -- Political activity -- Iran -- History -- Kth century
• موضوع: ایران -- تاریخ -- پهلوی، ۱۳۲۰ - ۱۳۵۷ -- روحانیت
Clergy -- Iran -- History -- Pahlavi
• ایران -- تاریخ -- انقلاب اسلامی، ۱۳۵۷ -- روحانیت
Clergy -- Iran -- History -- Islamic Revolution
• رده‌بندی کنگره: ۵/DSRI۵۳۳
• رده‌بندی دیویی: ۸۲۴/۹۵۵
• شماره کتابشناسی ملی: ۸۵۶۸۸۷
• اطلاعات رگورد کتابشناسی: قیفا

عارف عامل

شرح حال و مبارزات مرحوم آیت الله هبت الله یکتایی

تألیف: سید محمد مسعود نقیب

ویرایش: جواد کریم نژاد
ناشر: انتشارات ریتم
مدیر هنری: حمید رضا خیری
لیتوگرافی: نگین فیلم
صحافی: اسلامی
شمارگان: ۱۱۰۰ نسخه
قطع: وزیری
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۶۳۵-۳۳-۰
بها: ۱۰۰،۰۰۰ تومان
نوبت چاپ: اول / پاییز ۱۴۰۰
محل نشر: تبریز

© تمامی حقوق این اثر برای مؤلف محفوظ است، تکثیر یا تولید آن اعم از چاپ، کپی، صوت، تصویر و انتشار الکترونیکی یا هرگونه بهره‌برداری دیگر، بدون اجازهٔ مکتوب مؤلف ممنوع بوده و پیگرد قانونی دارد.

فهرست

پیشگفتار جلد اول؛ «منظومه فکری آیت الله یکتایی»	۱۱
گذری کوتاه بر زندگانی آیت الله هبت الله یکتایی	۱۳
یادداشت تقدیر	۱۸
مقدمه جلد دوم	۲۰
فصل اول؛ شرح حال، مبارزات و اقدامات ماندگار	۲۱
نیاکان	۲۳
شرایط سیاسی و اجتماعی	۲۵
تولد و دوران نوجوانی	۲۸
تحصیل در حوزه علمیه زنجان	۲۸
درگذشت مادر	۲۹
هجرت به شهر مقدس قم	۲۹
پشتکار و جدیت در تحصیل	۳۰
ازدواج	۳۰
درگذشت پدر	۳۱
اوضاع خلخال پیش از ۱۳۴۰	۳۲
خلخال پیش از حضور	۳۶
تأسیس انجمن کتاب و عترت و کتابخانه	۳۷
دعوت از علما و روحانیون	۳۷
بازسازی و احیای مساجد معرک و سعیدی	۳۸
تأسیس حوزه علمیه	۳۸
وضعیت معیشتی سخت مردم	۳۸
طاغوت در اندیشه انقلاب سفید	۳۹
مخالفت امام خمینی با انقلاب سفید	۴۰
قیام پانزده خرداد	۴۲
خلخال و نهضت امام خمینی	۴۴
سیره انقلابی آیت الله یکتایی	۴۷
انجمن کتاب و عترت و اساسنامه آن	۴۸
فعالیت‌های سیاسی	۵۴
سازماندهی و هدایت و حمایت از مبلغین	۵۵
دهه پنجاه و تبعید علما و روحانیون انقلابی	۵۶
فعالیت سیاسی و فرهنگی انجمن کتاب و عترت	۵۶
اوج گیری نهضت و تشدید فعالیت‌های انقلابی	۵۷
اوج گیری اعتراضات و برخورد خشونت آمیز رژیم	۵۸
اولین شهید انقلاب اسلامی در خلخال	۵۸
خشم انقلابی مردم	۶۱
پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی	۶۲
تشکیل کمیته انقلاب اسلامی	۶۲
همه پرسی تغییر نظام و تعیین نوع حکومت	۶۳
امامت جمعه خلخال	۶۶
خبرگان آذربایجان شرقی	۶۶
توسعه حوزه علمیه جعفریه	۶۷

۶۷	تشکیل نهادهای انقلابی
۶۸	انتخاب اولین رئیس جمهور، تحرکات و اقدامات تخریبی گروهک‌های ضدانقلاب
۷۱	جنگ تحمیلی ۸ ساله به پایان خود نزدیک می‌شود
۷۲	رحلت امام خمینی و آغاز رهبری آیت‌الله العظمی خامنه‌ای
۷۳	هجرت آیت‌الله یکتایی از خلخال به تبریز و فوت همسر
۷۴	هجرت از تبریز به زنجان
۷۵	فتنه‌های خلخال پس از انقلاب
۷۵	رحلت
۷۶	اشعاری در رثای حضرت آیت‌الله یکتایی
۷۶	یکتا بود یکتایی؛ استاد ولی‌الله کلامی زنجانی
۷۷	ردّ پای تو؛ استاد پاشا صمیمی خلخال
۷۸	فلسفه برنایی؛ حمید مصطفی‌زاده
۷۹	ماده تاریخ و موشح؛ سید محمد مسعود نقیب

فصل دوم؛ دیدگاه‌های علمای اعلام و برخی از صاحب نظران ۸۱

۸۳	آیت‌الله العظمی نوری همدانی
۸۸	آیت‌الله محی‌الدین حائری شیرازی
۸۹	آیت‌الله سید جعفر شبیری زنجانی
۹۰	آیت‌الله سید حسن عاملی
۹۵	آیت‌الله شیخ علی خامنه‌ای
۱۰۹	آیت‌الله علی‌النقی فراہی
۱۱۲	حجت‌الاسلام والمسلمین حسن بیات
۱۱۷	حجت‌الاسلام والمسلمین شیخ کریم اسحاقی
۱۳۳	حجت‌الاسلام والمسلمین امیر رشتیری
۱۳۸	حجت‌الاسلام والمسلمین شیخ مهدی محبی
۱۵۸	حجت‌الاسلام والمسلمین شیخ قاسمعلی قاسمی
۱۶۸	حجت‌الاسلام والمسلمین محمدرئوف احرابی
۱۷۱	سردار دکتر سید یوسف مولایی
۱۷۸	مهندس محمّد یکتایی
۱۹۰	مهندس احمد یکتایی
۲۰۱	دکتر محمّد صادق یکتایی
۲۰۶	سید محمّد مسعود نقیب

فصل سوم؛ اسناد و مدارک ۲۲۱

فصل چهارم؛ تصاویر ۲۹۵

۳۱۷	تصاویر برخی از آیات عظام و علمای اعلام و
-----	---

فهرست اعلام ۳۲۹

۳۳۱	اشخاص
۳۳۳	اماکن
۳۳۴	نهادهای، سازمان‌ها، گروه‌ها و

۳۳۵	آثار قلمی و تألیفات مؤلف
-----	--------------------------------

۳۳۵	آثار در دست تحقیق و آماده چاپ
-----	-------------------------------------

• پیشگفتار جلد اول؛ «منظومه فکری آیت الله یکتایی»

پس از رحلت عالم ربانی و فقیه انقلابی حضرت آیت الله یکتایی رحمه الله سؤال رایج در محافل مختلف، این بود که آیا آثار مکتوبی از آن فقید انتشار یافته است؟ از آنجایی که اینجانب سال‌های متمادی با ایشان ارتباط داشته و محضر آن بزرگوار را درک کرده بودم، می‌دانستم که آثاری به صورت کتاب از ایشان منتشر نشده و معظم‌له در زمان حیات خویش، اقدامی برای تألیف و تصنیف ننموده‌اند. اما وقتی می‌دیدم در محافل خاص و عام، اقوال و نظرات ایشان مورد استناد قرار می‌گیرد. بنابراین تصمیم گرفتم تا بعضی از گفتارها و نوشته‌های ایشان را که حاوی مطالبی مستند باشد، جمع‌آوری و در جلد اول تحت عنوان «منظومه فکری آیت الله یکتایی» به جهت یادبود و در مناسبت دومین سالگرد رحلت آن فقیه پارسا چاپ و منتشر نمایم. به همین منظور با درپیش گرفتن راهی دشوار و با یاری و مساعدت برخی از دوستان، سرانجام با دستیابی به پاره‌ای از مستندات صوتی، تصویری و نوشتاری از منابع مختلف، مبادرت به تدوین مجموعه فوق‌الذکر نمودم.

بخشی از این مطالب را از آرشیو شخصی خود و بخش‌های دیگر را از طریق بیت آن مرحوم و سایر دوستان جمع‌آوری کردم که مشتمل بر چندین سخنرانی و پیام و مصاحبه و گزیده‌ای از خطبه‌های نماز جمعه دهه شصت و اشعاری است که گهگاهی می‌سروده‌اند. بعضی از سخنرانی‌ها و اغلب خطبه‌ها به زبان ترکی ایراد گردیده که پس از ترجمه به زبان فارسی نگارش شده است و طبیعی است که شیوایی زبان اصلی را نخواهد داشت، با این حال تمام کوشش و تلاش اینجانب بر این استوار بود که در تدوین این مجموعه به گونه‌ای عمل شود تا کوچکترین خدشه‌ای به روح کلام و مقصود و منظور آن بزرگوار وارد نگردد. لذا از درج مطالب

مبهم و غیر مستند در کتاب خودداری و به مطالب شفاف و مستند اکتفا گردید. گرچه نگارش پاره‌ای از مطالب به ده‌ها سال قبل باز می‌گردد، ولی چون به دستخط خود ایشان نوشته شده بود، از درج آن در این مجموعه درنگ نکردم. بر این باورم که خوانندگان محترم ضمن آشنایی با گوشه‌ای از معارف ناب اسلامی و اصول اعتقادی، با اندیشه‌ها و ابعاد شخصیت علمی، سیاسی و انقلابی این عالم بزرگوار نیز آشنا گشته و ساعاتی را در حال و هوای جامعه قبل از انقلاب و دوران انقلاب و پس از آن و دوران هشت سال دفاع مقدس قرار گرفته و از تحلیل‌های جامع و هوشمندانه ایشان آگاه خواهند شد.

اینجانب، تهیه و تدوین این مجموعه را علاوه بر معرفی برخی از نوشته‌های این فقیه عالیقدر و بیان دیدگاه‌های فقهی و سیاسی ایشان، آن را مصداق بارزی از تعظیم شعائر الهی دانسته و از کلیه کسانی که مرا در تهیه این مجموعه یاری کردند؛ به ویژه از بیت شریف آن بزرگوار و حجت الاسلام و المسلمین محمدرئوف احرابی و دیگر عزیزان، تشکر و قدردانی می‌نمایم. امیدوارم خداوند متعال بخمات همگان را ذخیره آخرت قرار دهد. ان شاء الله.

سید محمد مسعود نقیب

www.ketab.ir